

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้
ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก*

THE MODEL DEVELOPMENT COMPETENCY LEARNING DESIGNERS
TO TEACHER BY INTEGRATING ACTIVE LEARNING

อาภากร โพธิ์ดง

Arpakron Phodong

เนรัญชลา จารุจิตร์

Neranchala Jarujit

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

Nakhon Sawan Rajabhat University, Thailand

E mail: arpakron.p@nsru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะ 2) สร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะ 3) ศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยครูในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 150 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะ 2) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบการเรียนรู้ 3) แบบประเมินความสามารถในการคิดออกแบบการเรียนรู้ 4) แบบประเมินความสามารถการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบทีแบบไม่อิสระ (T - test dependent) และการทดสอบแบบกลุ่มเดียว (T - test One Sample) ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการในการออกแบบการเรียนรู้ของครูผู้สอนจัดให้มีการอบรมที่ส่งเสริมการออกแบบการเรียนรู้ที่กำหนดเทคนิค วิธีการ รูปแบบการสอน ครูได้ลงมือปฏิบัติจริง และนำไปสู่การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ 2) ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.29) 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบการเรียนรู้ของครูผู้สอนหลังเรียนสูงกว่า

* Received 18 May 2022; Revised 27 August 2022; Accepted 30 August 2022

ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความสามารถในการคิดออกแบบการเรียนรู้ของครูผู้สอนและความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะ, ออกแบบการเรียนรู้, การบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก

Abstract

The objectives of this research article were to 1) studied basic data in the development competency learning designers to Teacher; 2) organized and evaluated the quality of the development competency learning designers to Teacher ; and 3) studied the results of the development competency learning designers to Teacher. It was designed using Mixed Methods design methodology. The sample group used in this research consisted of 150 teachers in the Teacher Professional Experience Network School. The research tools are the pattern of competency learning, test about knowledge and understanding of competency learning for teacher : the multiple choice test. The evaluation form to evaluate the ability of learning design. The evaluation form of lesson plan writing. The collected data were analyzed by using percentage, average, standard deviation, T - test dependent, and T - test one sample. 1) Teachers' learning design needs to provide training that promotes learning design that defines techniques, methods and teaching styles that teachers have actually implemented. and lead to writing a learning management plan. 2) The results of the developed learning pattern was in high quality level ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.29). 3) The experimental results in using competency learning shows that Knowledge and understanding to learning design of teachers after learning were statistically higher than before learning at .05. The ability of learning activities design of teacher were statistically higher than the criteria of at .05. The ability of lesson plan writing of teacher were statistically higher than the criteria of at.05.

Keywords: The Model Development Competency, Integration Learning Designers, Active Learning

บทนำ

ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงบริบทสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการสื่อสารที่ไร้พรมแดน รวดเร็วและรุนแรง การศึกษายังคงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์และการพัฒนาประเทศที่เชื่อมโยงกันทั่วโลกให้สามารถดำรงชีวิตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงนี้ได้อย่างยั่งยืน ทั้งที่เป็นการศึกษาในระบบ นอก ระบบและตามอัธยาศัยรวมทั้งการศึกษาตลอดชีวิต บุคคลสำคัญที่สุดในกระบวนการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาการเรียนรู้ ก็คือ “ครู” ครูยังเป็นผู้ที่มีความหมายและปัจจัยสำคัญมากที่สุดในห้องเรียน เป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เพราะคุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู (ดิเรก พรสีมา, 2554) โดยพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 กำหนดให้ครูเป็นบุคลากรวิชาชีพที่มีหน้าที่หลักในด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน คุณภาพของนักเรียนเป็นผลที่เกิดจากคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนของครู คุณภาพของการจัดการเรียนการสอนมาจากความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอนและการนำแผนการเรียนการสอนที่ออกแบบไว้ดีแล้วไปใช้กับนักเรียน การจัดการเรียนการสอนโดยมุ่งหวังผลการเรียนรู้ จึงมีข้อสิ่งที่เกิดขึ้นโดยความบังเอิญ แต่ต้องอาศัยการออกแบบการเรียนการสอนเป็นอย่างดี การออกแบบการเรียนการสอนจึงเป็นสมรรถภาพที่สำคัญของผู้ประกอบวิชาชีพครูโดย ขอบังคับคุรุสภา ว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 (ราชกิจจานุเบกษา, 2556) ได้กำหนดให้การออกแบบและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นมาตรฐานความรู้และประสบการณ์ วิชาชีพของครู จะเห็นว่าการออกแบบการเรียนการสอนได้มีความสำคัญมากขึ้นซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งการศึกษาของไทยและสากล ซึ่งการออกแบบการเรียนการสอนมีลักษณะที่สำคัญ คือ เป็นกระบวนการที่เป็นระบบที่นำมาใช้ในการศึกษาความต้องการของผู้เรียนและปัญหาการเรียนการสอนเพื่อแสวงหาแนวทางที่จะช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอน ซึ่งอาจเป็นการปรับปรุงสิ่งที่มียู่หรือ สร้างสิ่งใหม่โดยนำหลักการเรียนรู้และหลักการสอนมาใช้ในการดำเนินการ เป้าหมายของการออกแบบการเรียนการสอนคือการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (สมจิตร จันทรฉาย, 2557) ปัญหาหลักในการออกแบบการเรียนการสอนมีอยู่หลายประการที่ต้องตระหนักและพยายามหลีกเลี่ยง ปัญหาดังกล่าว เช่น ปัญหาด้านเนื้อหาและการลำดับเนื้อหา ปัญหาไม่ทราบว่าจะตนเองจะต้องออกแบบกิจกรรมและการจัดสื่อการเรียนรู้อย่างไรให้เหมาะสมกับผู้เรียน รวมไปถึงปัญหาทางด้านการวัดและประเมินผล และปัญหาการสอนที่ไม่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งเอาไว้ (ฉลอง ทับศรี, 2554) สาเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือคุณภาพของครูซึ่งพบว่าครูถึงร้อยละ 66 ไม่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ปัญหาส่วนใหญ่เนื่องจากการพัฒนาครูยังไม่สามารถสร้างและพัฒนาครูให้มีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนให้อยู่ในระดับที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนได้ การออกแบบการเรียนรู้

จึงเป็นเสมือนการวาดภาพรวมของการสอนอันส่งผลไปถึงการสอนที่ถูกต้องสมบูรณ์ มีทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นในการเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ในปัจจุบันซึ่งเป็นยุคของการปฏิรูปการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษานั้น ผู้สอนจะต้องมีการพัฒนาตนเองและมีการเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนการสอนในรูปแบบ Active learning อยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้ถ้าเรามุ่งหวังให้ผู้เรียนมีสภาพการเรียนรู้แบบ Active ตัวอาจารย์ผู้สอนเองก็ต้อง Active ไปด้วยเช่นกัน จึงจะเกิด Active Learning แต่จะเกิดขึ้นได้ก็ต้องมี Active Teaching ด้วยเช่นกัน เมื่อผู้เรียนและผู้สอนมีความพร้อมมีการเตรียมตัว ทั้งฝ่ายก็จะเกิดสภาพการเรียนการสอนที่ Active learning ขึ้นมาได้ (กมลวรรณ สุภากุล, 2559) การกำหนดการเรียนรู้แบบ Active learning เป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงความคิดที่แตกต่างของผู้เรียน รูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้สอนใช้มากที่สุดคือการพูดและนักเรียนเป็นผู้ฟัง แต่การเรียนการสอนในลักษณะนี้จะไม่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้จากการเรียนในห้องเรียนไปปฏิบัติได้ดี ดังนั้นผู้สอนต้องสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทำหน้าที่เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและเกิดเป็นแสงไฟแห่งการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้แบบ Active learning ทั้งนี้ผู้สอนจำเป็นต้องหากลยุทธ์ต่างๆ ที่สามารถดึงดูดใจให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างน่าสนใจ และเทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อสภาพแวดล้อม คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล วิเคราะห์ปัญหาในการเรียนรู้แล้วนำมาแก้ปัญหาหรือพัฒนา ซึ่งจะส่งผลต่อผู้เรียนให้มีพัฒนาการการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ท้นต่อสภาวะโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้านอย่างรวดเร็ว

จากการศึกษาสภาพ ปัญหา ความสำคัญ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญที่จะพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งเป็นแนวทางในการวางแผนการเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและเห็นอย่างกระจ่างชัดได้ในทุกส่วนประกอบสำคัญของกระบวนการเรียนการสอน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก
2. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก
3. เพื่อทดลองใช้และศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยและพัฒนาแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการออกเป็น 3 ขั้นตอน ตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาแบบสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จำนวน 2 ท่านที่มีประสบการณ์ในการสอน 5 ปีขึ้นไป ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการจัดการเรียนรู้แบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 3 ท่าน ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ จำนวน 3 ท่าน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ 2.1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน และ 2.2) แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ 3.1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ศึกษาแนวคิด เกี่ยวกับความสามารถในออกแบบการเรียนรู้ของครูผู้สอน 3.2) แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน ศึกษาแนวคิด เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี แนวคิด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต้องนำไปใช้การพัฒนารูปแบบ ประกอบด้วยแนวคิด และเทคนิคสำคัญ โดยศึกษาการเรียนรู้เชิงรุก ตามแนวคิดของ McKinney, K. & Heyl, B., (Eds.), เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ และพรณี ปานเทวัญ วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง กำหนดลักษณะของแบบสัมภาษณ์ (McKinney, K. & Heyl, B., (Eds.), 2008); (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2559); (พรณี ปานเทวัญ, 2559) เป็นแบบคำถามแบบปลายเปิดกำหนดโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์เป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เทคนิค วิธีการ ดำเนินการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ติดต่อประสานอาจารย์ผู้สอนทางด้านหลักสูตรและการสอน ที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์และติดต่อทรงคุณวุฒิเพื่อขอสัมภาษณ์สำรวจครูผู้สอนในจังหวัดนครสวรรค์ที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์การออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อขอสัมภาษณ์นำข้อมูลที่ได้อิงวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร นำมาวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและนำเสนอเนื้อหาบรรยายเชิงเปรียบเทียบผู้วิจัยนำข้อค้นพบมาสังเคราะห์รวมกันที่มีความสอดคล้องกันและมีความเป็นไปได้

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน โดยเป็นอาจารย์ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 3 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษา โดยเป็นอาจารย์ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา สาขาการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา จำนวน 2 ท่าน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แบบประเมินคุณภาพของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก 2) แบบประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ แบบประเมินคุณภาพของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก กำหนดจุดประสงค์ของการประเมิน โดยกำหนดประเด็นการประเมินจากการศึกษารายละเอียดการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก สร้างแบบประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

4. วิธีดำเนินการวิจัยในขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ นำข้อสรุปข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มากำหนดแนวทางในการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก

5. การวิเคราะห์ข้อมูล นำผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก จากผู้ทรงคุณวุฒิ มาพิจารณาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน แล้วปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีคะแนนการประเมินและการแปลผล (รัตนะ บัวสนธิ์, 2551) กำหนดเกณฑ์เพื่อตัดสินผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิว่ารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก

1. แหล่งข้อมูล ครูผู้สอนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์จำนวน 150 คน โดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบการเรียนรู้ แบบประเมินความสามารถในการคิดออกแบบการเรียนรู้ของครูผู้สอน และแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ มีวิธีการดำเนินการดังนี้
1) แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบการเรียนรู้ 2) แบบประเมินความสามารถในการคิดออกแบบการเรียนรู้ของครูผู้สอน ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการคิดออกแบบการเรียนรู้ของครูผู้สอน เพื่อกำหนดประเด็นการประเมิน สร้างเกณฑ์แบบประเมินความสามารถในการคิดออกแบบการเรียนรู้ของครูผู้สอนซึ่งมีการให้คะแนน โดยเกณฑ์การประเมินในแต่ละองค์ประกอบจะมีลักษณะเป็นการให้คะแนนในแต่ละข้อแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ 3, 2, 1 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถในการคิดออกแบบการเรียนรู้ของครูผู้สอน 3) แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้และการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และการสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ กำหนดประเด็นความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

4. วิธีดำเนินการวิจัย ในการศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แผนการวิจัย แบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อน - หลังเรียน (One group Pretest - Posttest Design) ขั้นตอนในการวิจัย มีดังนี้ 1) นำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก ก่อนการทดลองผู้วิจัยทำการวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบการเรียนรู้ของครูผู้สอน โดยใช้แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบการเรียนรู้ จำนวน 30 ข้อ 2) ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นตามรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ ทำการประเมินความสามารถในการคิดออกแบบการเรียนรู้ และความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วบันทึกคะแนนความสามารถในแต่ละแผนการจัดกิจกรรมกำหนดการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ 3) ผู้วิจัยทำการประเมินความสามารถในการคิดออกแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาครูระหว่างการจัดกิจกรรมตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4) ผู้วิจัยทำการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ 5) หลังจากการทดลอง ผู้วิจัยทำการวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบการเรียนรู้ของครูผู้สอน โดยใช้แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบการเรียนรู้ จำนวน 30 ข้อ ใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับใช้ทดสอบก่อนเรียน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล เปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบการเรียนรู้ของครูผู้สอน โดยใช้สถิติทดสอบที แบบสองกลุ่มสัมพันธ์ (Dependent Samples T-test) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดออกแบบการเรียนรู้ของครูผู้สอนเทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 80 โดยใช้สถิติทดสอบทีแบบกลุ่มเดียว (One Sample T-test) เปรียบเทียบความสามารถใน

การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนเทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 80 โดยใช้สถิติทดสอบที่แบบกลุ่มเดียว (One Sample T-test)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก

1. ผลการศึกษาศึกษาการเตรียมความพร้อมในการออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก สรุปได้ดังนี้ เตรียมความพร้อมการออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก ของครูในด้านสร้างความตระหนักสร้างจิตสำนึกและเจตคติต่อวิชาชีพครู เตรียมความพร้อมการออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุกของครูในด้านการวิเคราะห์หลักสูตรให้ทราบถึงเป้าหมายของการเรียนรู้ เตรียมความพร้อมการออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุกของครูในด้านจัดให้มีรายวิชาที่ส่งเสริมการออกแบบการเรียนรู้ ที่กำหนดเทคนิค วิธีการ รูปแบบการสอน การเตรียมความพร้อมการออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุกของครูในด้านเนื้อหาและปฏิบัติ

2. ผลการศึกษาศึกษาดำเนินกิจกรรมในการออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุกของครู สรุปได้ดังนี้ การวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สารการเรียนรู้แกนกลางวิเคราะห์ผู้เรียน กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

3. ผลการศึกษาแนวทางส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุกของครู ดังนี้ สร้างความตระหนัก สร้างเจตคติให้นักเรียน ก่อนครูออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุกได้ต้องมีความเข้าใจในพื้นฐานในการออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุกก่อน ครูผู้สอนมีบทบาทหน้าที่ในการอำนวยความสะดวก และแนะนำให้คำปรึกษา

4. ผลการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุกจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้การบูรณาการเรียนรู้เชิงรุกมีดังนี้ 1) การสร้างความพร้อมที่จะเรียนรู้ 2) กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ 3) การเป็นเจ้าของกระบวนการเรียนรู้ 4) การประเมินการเรียนรู้

ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก

ในการสร้างและหาคุณภาพของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก ในครั้งนี้ได้นำแนวคิดการเรียนรู้แบบเชิงรุกและแนวคิดจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาสังเคราะห์ตามองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

1. ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ในภาพรวมรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.29) และคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.32)

ภาพที่ 1 ผลการสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก

ผลการใช้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก

1. ผลการเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจในการออกแบบการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบการเรียนรู้ของครูผู้สอนก่อนและหลังโดยใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.00 คะแนน และ 26.00 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียนพบว่า ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบการเรียนรู้ของครูผู้สอนหลังใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนความรู้ ความเข้าใจในการออกแบบการเรียนรู้ของครูผู้สอน

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	t	p
ก่อนเรียน	30	17.00	2.92			
หลังเรียน	30	26.00	1.31	8.97	14.24*	.00

*p< .05

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดออกแบบการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก ที่พัฒนาขึ้นเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 พบว่า ความสามารถในการคิดออกแบบการเรียนรู้ของครูผู้สอนมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 18.50 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 88.10 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์กับคะแนนความสามารถในการคิดออกแบบการเรียนรู้ของครูผู้สอน พบว่า ความสามารถในการคิดออกแบบการเรียนรู้ของครูผู้สอนหลังเรียนด้วยรูปแบบที่พัฒนาขึ้น สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลความสามารถในการคิดออกแบบการเรียนรู้ของครูผู้สอน

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	%	t	p
หลังใช้ รูปแบบ	150	21	18.50	0.97	88.10	9.56*	.004

*p< .05

3. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 82.13 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 82.13 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์กับ

คะแนนความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอน พบว่า ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน หลังเรียนด้วยรูปแบบที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	%	t	p
หลังใช้ รูปแบบ	150	100	82.13	3.13	82.13	3.74*	.00

*p< .05

อภิปรายผล

จากการดำเนินการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย 3 ประเด็น คือ 1) ด้านข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก 2) ด้านการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก และ 3) ด้านการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก ดังรายละเอียดการอภิปรายดังต่อไปนี้

1. ด้านข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุกความต้องการในการออกแบบการเรียนรู้ของครูผู้สอน ในส่วนของการดำเนินกิจกรรมให้กับครูผู้สอนในการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์ผู้เรียนกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดเนื้อหา วิเคราะห์ภาระงาน กำหนดกิจกรรมและสื่อการจัดการเรียนรู้ วัดและประเมินผล และนำไปสู่การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านแนวทางส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำสิ่งที่อยู่รอบตัวมาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ ด้านรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก มีดังนี้ 1) การสร้างความพร้อมที่จะเรียนรู้ 2) กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ 3) การเป็นเจ้าของกระบวนการเรียนรู้ 4) การประเมินการเรียนรู้ ผลจากการศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ของครูผู้สอน ทั้งนี้การคัดเลือกและการใช้ยุทธศาสตร์กลยุทธ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม และการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเองและสอดคล้องกับ Larissey, M. M. กล่าวว่า การเรียนรู้ในอนาคตผู้เรียนจะต้องรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองมากขึ้น จึงจำเป็นจะต้องฝึกผู้เรียนให้มีรูปแบบการเรียนรู้ของตนเอง สามารถประเมินความพร้อมในการเรียนเพื่อที่จะนำไปสู่ความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเองมากขึ้น (Larissey, M.

M., 1994) ดังนั้น ครูผู้สอนในระดับอุดมศึกษาควรให้ความสนใจต่อการพัฒนาคุณลักษณะของการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน ซึ่งอาจจะเริ่มที่การฝึกทักษะผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self - Directed learning) สามารถหาทางเลือกของตนเองมีศักยภาพและพัฒนา ศักยภาพของตนเองอย่างไม่มีขีดจำกัดมีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น (Hiemstra, R., et al., 1991) จะเห็นได้ว่าการศึกษาคณะครูได้ต้องเป็นการพัฒนาให้บุคคลนั้นเกิด กระบวนการเรียนรู้ถึงวิธีการและกลไกของการเรียนรู้วิธีการสอนที่ตอบสนองการจัดการศึกษา ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2542 ได้อย่างแท้จริง

2. ด้านการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครู นักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก พบว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.29)ทั้งนี้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นนี้สามารถนำไปใช้เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กานต์ อัมพานนท์ ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ความเป็นครู สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบมีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และในทุกองค์ประกอบอยู่ในคู่มือการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ผลที่ได้จากรูปแบบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ (กานต์ อัมพานนท์, 2561) ซึ่งในการดำเนินการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและหลักการ และมีคุณภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยการ ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้และคู่มือการใช้โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ของครูผู้สอน ให้บรรลุผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก

3.1 ผลการวิเคราะห์ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบการเรียนรู้ ของครูผู้สอนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัย กานต์ อัมพานนท์ ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริม ทักษะการคิดวิเคราะห์ความเป็นครู สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีทักษะการคิดหลัง สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคะแนน เฉลี่ยก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 26.97 และ 33.83 คะแนน (กานต์ อัมพานนท์, 2561) และสอดคล้องกับงานวิจัยของยุภาลัย มะลิซ้อน และกาญจน์ เรือง มนตรี ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ครูเป้าหมายสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ โดยรวมเฉลี่ย

มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ถ้าพิจารณารายชื่อ พบว่า ครูเป้าหมายสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ใน ระดับมากที่สุดและมีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้สอน กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการเรียนรู้ (ยุภาลัย มะลิซ้อน และกาญจน์ เรืองมนตรี, 2563) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน ถูกพัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบ และในองค์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามขั้นตอนโดยเริ่มจาก ขั้นตอนที่ 1 สร้างความพร้อมที่จะเรียนรู้ เป็นขั้นการสร้างความรู้ความเข้าใจกับครูผู้สอนให้มีความตระหนักในการเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือให้ครูผู้สอนสนใจในสิ่งที่จะเรียนและรับทราบประโยชน์ จัดให้มีการประเมินความรู้พื้นฐาน และทบทวนความรู้เดิมเพื่อให้เชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดเป้าหมายและวางแผนดำเนินการเรียนรู้ในเรื่องที่ครูผู้สอนสนใจที่จะเรียนและกำหนดไว้ สามารถเลือกวิธีการเรียนและหาแหล่งการเรียนรู้ได้ตามความถนัดและความสนใจของตนเอง ขั้นตอนที่ 3 เป็นเจ้าของกระบวนการเรียนรู้ เป็นขั้นที่ครูผู้สอนมีอิสระทางความคิด ครูผู้สอนได้เรียนรู้จากประสบการณ์และการลงมือปฏิบัติตามแนวทางการเรียนรู้ และร่วมกันสะท้อนผลการเรียนรู้เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 4 ประเมินการเรียนรู้ เป็นขั้นที่ผู้สอนสรุปและประเมินผลการแก้ไขอุปสรรคของกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง

3.2 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลความสามารถในการคิดออกแบบการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ 88.10 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นผลจากกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของรูปแบบที่พัฒนาขึ้นนำแนวคิดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมาประยุกต์ใช้ ซึ่งกระบวนการต่าง ๆ ที่จัดให้กับครูผู้สอนเป็นการพัฒนาเกี่ยวกับความสามารถในการคิดออกแบบการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Smith, P. L. & Ragan, T. J. ที่กล่าวว่า การออกแบบการเรียนรู้มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ มากกว่ากระบวนการสอน ผู้ออกแบบการเรียนการสอน จะต้องพิจารณาผลการเรียนรู้อย่างชัดเจน เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการเลือกกระบวนการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนบรรลุผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ คำนึงถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ รู้จักประยุกต์ใช้หลักการเรียนการสอน วิธีสอน รูปแบบการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับ ระดับวัยของผู้เรียนและเนื้อหาสาระ ผู้ออกแบบการเรียนรู้ควรเลือกใช้สื่อที่ช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ (Smith, P. L. & Ragan, T. J., 1999) สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และความแตกต่างในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น และมีการประเมินผลครอบคลุมทั้งกระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผล

3.3 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนคิดเป็นร้อยละ 82.13 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุบลวรรณ ส่งเสริม ได้ทำการวิจัยเรื่อง

การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอน ครูมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น (อุบลวรรณ ส่งเสริม, 2555) ที่เป็นดังนี้เพราะว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกถูกพัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบตามที่กล่าวแล้วนั้น และในองค์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามขั้นตอนโดยเริ่มจาก ขั้นตอนที่ 1 สร้างความพร้อมที่จะเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 2 กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 3 เป็นเจ้าของกระบวนการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 4 ประเมินการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติโดยมี ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก(Facilitator) สร้างแรงบันดาลใจให้คำปรึกษาคูแลและนำทำหน้าที่เป็นโค้ช และพี่เลี้ยง (Coach & Mentor) แสวงหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลาย ให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย(Meaningful learning) ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ มีความเข้าใจในตนเอง ใช้สติปัญญา คิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่บ่งบอกถึงการมี สมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ 21 มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิตและทักษะวิชาชีพบรรลุเป้าหมายการ เรียนรู้ตามระดับช่วงวัยบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัยและเปลี่ยนจากบทบาทจากผู้รับความรู้ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักรออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก 1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักรออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก 1.1) ผลการศึกษาค้นคว้าเตรียมความพร้อมในการออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก สรุปได้ดังนี้ เตรียมความพร้อมการออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุกของครูด้านสร้างความตระหนักสร้างจิตสำนึกและเจตคติต่อวิชาชีพครู ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร ออกแบบวิธีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ วิธีสอนหรือเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย ออกแบบและจัดเตรียมสื่อและแหล่งเรียนรู้ให้มีความพร้อม 1.2) ผลการศึกษาดำเนินกิจกรรมในการออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุกของครูสรุปได้ดังนี้ การวิเคราะห์หลักสูตร การวิเคราะห์ผู้เรียน วิเคราะห์การกำหนดชิ้นงาน/ภาระงานอย่างเหมาะสมสอดคล้อง กำหนดกิจกรรมและสื่อการจัดการเรียนรู้ กำหนดการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้ ครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะกระบวนการและเจตคติ มีเครื่องมือที่หลากหลาย 1.3) ผลการศึกษาแนวทางส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุกของครู ดังนี้

สร้างความตระหนัก สร้างเจตคติ วิธีสอนหรือการออกแบบการเรียนรู้ นำสิ่งที่อยู่รอบตัวมาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ให้มากที่สุด ก่อนครูออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุกได้ ต้องมีความเข้าใจในพื้นฐานในการออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก ครูผู้สอนมีบทบาทหน้าที่ในการอำนวยความสะดวก และแนะนำให้คำปรึกษา 2) ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก ในการสร้างและหาคุณภาพของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก ในครั้งนี้ ได้นำแนวคิดการเรียนรู้แบบเชิงรุกและแนวคิดจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาสังเคราะห์ตามองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ 1) ความเป็นมาของรูปแบบ 2) หลักการ 3) จุดมุ่งหมายของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4) กิจกรรมการเรียนการสอน 5) การวัดและประเมินผล 3) ผลการทดลองใช้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก ครูผู้สอนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุก มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบการเรียนรู้ ครูผู้สอนมีคะแนนความสามารถในการคิดออกแบบการเรียนรู้เป็นร้อยละ 88.10 และครูผู้สอน มีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ 82.13 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ขอค้นพบที่น่าสนใจระหว่างทำการวิจัย จึงขอให้ข้อเสนอแนะเพื่อทำการศึกษา คือ ควรศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการเรียนรู้เชิงรุกต่อประเด็นความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้อื่น ๆ หรือรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูนักออกแบบการเรียนรู้ตามแบบการเรียนรู้ของตนเอง ควรมีการออกแบบการช่วยเสริมศักยภาพที่หลากหลายตามกลุ่มความสามารถของผู้เรียน สามารถปรับให้เหมาะสมกับวิธีการเรียนรู้ของครูผู้สอน

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ สุภากุล. (2559). การจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning เพื่อให้ผู้เรียนรู้จริง. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- กานต์ อัมพานนท์. (2561). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมทักษะการคิด วิเคราะห์ ความเป็นครูสำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. วารสารราชภัฏเพชรบูรณ์สาร, 20(2), 34-22.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2559). อนาคตใหม่ของการศึกษาในยุค Thailand 4.0. เรียกใช้เมื่อ 1 ตุลาคม 2564 จาก <http://www.li.mahidol.ac.th/conference2016/thailand4.pdf>
- ฉลอง ทับศรี. (2554). การออกแบบการเรียนการสอน (Instructional Design). ชลบุรี: ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ดิเรก พรสีมา. (2554). แนวทางการพัฒนาวิชาชีพครู. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- พรณี ปานเทวัญ. (2559). การพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 กับการเรียนรู้เชิงรุกในวิชาชีพพยาบาล. วารสารทหาร, 17(3), 17-24.
- ยุภาลัย มะลิซ้อน และกาญจน์ เรืองมนตรี. (2563). การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. วารสารมหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 7(8), 16-18.
- รัตน์ บัณฑิต. (2551). การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2556). ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556. เล่มที่ 130 ตอนพิเศษ 130 ง หน้า 72 4 ตุลาคม 2556.
- สมจิตร จันทรฉาย. (2557). การออกแบบและการพัฒนาการเรียนการสอน. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- อุบลวรรณ ส่งเสริม. (2555). การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู. วารสารศึกษาศาสตร์, 9(2), 115-127.
- Hiemstra, R., et al. (1991). Self-directed adult learning. New York: Chapman and Hall.
- Larisey, M. M. (1994). Student self-assessment: A tool for learning. Adult Learning, 5(6), 9-10.
- McKinney, K. & Heyl, B., (Eds.). (2008). Sociology Through Active Learning (2nd ed.). Thousand Oaks, California: SAGE/Pine Forge Press.
- Smith, P. L. & Ragan, T. J. (1999). Instructional design (2nd ed.). New Jersey: Prentice- Hall.